

Hreggviður um Þ. E.

Ein hver »Hreggviður« hefir birt í »Þjóðólfi« 49. tbl. misskilning sinn og lítilsvirðingu á afmælistkvæði Þorsteins Erlingssonar til Bj. Björnson; og er sú ljóðafregn óefað öðrum til viðvörunar, þótt það sé nokkuð á annan hátt en höf. mun hafa ætlast til.

Kvæðið er ekki torskilið.

Það er gott upphaf að minna á, hvílikur foringi Björnson er, og mjög vel er það til fundið að nefna hér gullhjálm í staðinn fyrir kórónu, til að tákna frægð og yfirburði, því að það minnir á þann, er beztur var drengur af Noregskonungum og kærstur var Norðmönnum.

Orðin »Vér kendum þér« o. s. frv. skilur Hreggviður þannig, að Þ. E. þykist hafa kent Björnson!

Síðari helmingur vísunnar þýðir ekkert annað en það, að Íslendingar muni lengi minnugir á Björnson, eins og þeir hafa geymt hin fornu rit, sem eru að nokkru leyti grundvöllur undir skáldskap hans.

*Þú komst hér svo fríður og kvaddir
svo snjalt,*

Vér kendum þig, sönginn og stálið.

*Oss fanst sem vér værum í ætt við
það alt*

og eldgamla, norræna málið, o. s. frv.

Það er sannfæring mín, að sá sem finnur ekki, að þetta er snjalt kvæðið, hafi ekki vit á skáldskap heldur en — Hreggviður.

»Ef eg skil rétt« segir Hreggviður, »þá finst mér í þessum línunum liggja sú meining, að höf. telji oss það sóma, að vér, o: fornbókmentir vorar, séum í sett við bókmentir Björnson.«

Þennan stað mundi líklega meg nefna »perluna« í ritdómi þessur búningurinn er hér fullkomlega samboðinn efninu, hvorttveggja jafn-fráleitt.

Það væri rangt að benda ekki á að einmitt þarna rofar þó snöggvas eins og dálítið til í villumyrkrinu; en á við orðin »ef eg skil rétt«; minni þau á hinn óviðjafnanlega Andr. kveisukinn (í Twelfth Night efti Shakespeare), þegar hann fær veðu af því, að hann muni nú ef til vil ekki vera alveg eins fyndinn og honum er gjarnast að ætla.

Það væri óskandi, að þessi — sannarlega ekki ástæðulausa — efasemdagnaðist svo mjög, að þetta yrð síðasta kvæðið, sem þessi Hreggviður dæmir um á prenti.

Margnefndur ritdómari hneykslast mjög á orðunum »g l a m p a n d i hljómar« í 3. er.; en sumum þykir það einmitt ljóma n d i vel sagt.

Seinustu vísuna misskilur Hreggviður hreint ekkert gífurlegar en lesandinn býst við af því, sem á undan er komið. Hugsunin er í stuttu máli þessi: Vegna þess, hvernig heimurinn er, munu hinir beztu menn — og áherzlan er eðlilega lögð á það, að Björnson er þar einna fremstur í flokki — heyja baráttu móti »forna heims guðunum öllum«, sem ekki lýkur fyrir en kominn er nýr himinn og ný jörð.

Að endingu verð eg að minnst á, hvað það er ógeðslegt að sjá á prenti öfundarorð yfir »landssjóðslaunum» Þorsteins Erlingssonar; þessum líka miklu launum! Þau eru á við ein mánaðarlaun ýmissa lögræðinganna. Það væri óskemtilegur vottur um andlega vesalmensku, ef það væri algengt, að menn sæju ofsjónum yfir þessum litla styrk til þess manns, sem flestum betur kann að láta hljóma íslenskuna þeim til yndis og ánægju, sem elska vort göfuga mál.

En mér dettur ekki í hug að svo sé; mér er nær að haldá, að væri leit að atkvæða út um landið, þá mundi fást yfirgnæfandi atkvæðafjöldi fyrir því, að höfundur »Þyrna» héldi þeirri viðurkenningu, sem alþingi hefir veitt honum, — og þó meira væri.

Helgi Pétursson.
